

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 397. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt04-shoot-idm140467278919056/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

- 511 *Langssvend*: medlem af håndværkerlaug (med eneret indtil 1857, sml. n.t.s. 290).
- 512 *Udskrivning*: til soldat. – *mække sig fri*: ved lodtrækning af frinum-
mer. – *grævet i Hæven* s. 219. – *Cirkelns Quadratur*: en umulig opgave,
da en cirkel ikke kan inddeles i kvadrater.
- 513 *Perpetuum mobile*: drivværk, som ved egen kraft holder sig i stadig
bevægelse.
- 514 *Folkfest*: ved anordningen af 28. maj 1831 fastlagdes de grundlæg-
gende bestemmelser for stænderforsamlingerne, hvilket gav anled-
ning til, at Tscherning foreslog afholdelse af politiske møder på
denne dag. Sml. »En Maifest« (Fornællinger 1846), LE 1 206f. Efter
gennemførelsen af Junigrundloven i 1849 afløstes 28. majfesten af
møder på grundlovsdagen. – *Foreningene*: se n.t.s. 183.
- 515 *fortød det ham*: fortrød han. – *Phoenix*: sagnfugl, som opbrændte sig
selv og genopstod fornyet af asken. – *Athenes gamle Skik*: som of-
tere i de homeriske digte. – *Det virkelige Liv*: gentagelse fra s. 394.
- 516 *Dalberg havde udviklet*. Orla Lehmann havde på Casinomødet 11/3
1848 opfordret til at tvinge de slesvigholstenske oprørere, mens
Goldschmidt anbefalede at spørge dem, om de ville gå i konstitu-
tionel forbundelse med Danmark (NS 1848 II 80ff.); for ham betød
friheden mere end nationaliteten. – *Metternich*: østrigsk kansler
1821–48. – *Herskere*: det 1815 oprettede tyske forbund bestod af
31–35 stater og 4 fristater. – *Uffe*: U. hin Spage, sagnagtig forkæm-
per for Danmarks frihed og ære, jf. Saxo 4. bog.
- 517 *uforsøgte*: uerfarne. – *Kjæmmundefolk*: hentydning til et af Grundtvig
hyppigt brugt udtryk, fx i sangen »Fædreland ved den bøl-
gende Strand« 1848.
- 518 *Derfor hver (...)*: ifølge den engelske udgave af romanen et citat af
Oehlsenschläger, men det har ikke kunnet identificeres – *det levende
Ord*: hentydning til Grundtvig, der opr. brugte udtrykket i *Kirkens
Giennele* (1824) om Guds ord (som i Ap. Gern. 7, 38). – *vælske*:
sydlandske
- 519 *i de bare Skjontæerner*. s. 389
- 520 *see Dig ud (...)*: omkvædet i folkevisen »Svend Vonved« (DgF nr.
18).
- 521 *Nordens Gjenfødelse*: s. 191. – *Ludvig Philip døer*: se n.t.s. 485. – *Føe
til Ser*: se n.t.s. 191.
- 522 *altidigt*: ty., gammelklogt. – *Frentidens Martyrer*. s. 392.
- 523 *Collot d'Herbois*: fransk revolutionsmand (1750–96), som i sin ung-